

ZSÓTÉR BRIGITTA–DR. GÁLNÉ HORVÁTH ILDIKÓ–DR. SZABÓNÉ DR. TÜRKÖSSY ANIKÓ Egy kábeltelevíziós társaság vagyoni helyzetének vizsgálata (2003–2006) egy vidéki város, Mezőhegyes életében

Abstract

Local Government of Mezőhegyes established Mezőhegyes Local TV Broadcasting Co. in 1997, which was sold out in 2004-ben for Bács-Kábel Ltd. How did his realization affect the company's financial situation? Onto the finding out of this we made it financial analysis onto the period 2003–2006 relevantly. All the balance, all taking the figures of the result statement into consideration though, Ltd. the decline of the company's results was considerable after marketing him in 2004 year can be experienced.

Bevezetés

Egy vidéki város életében jelentős szerepet tölt be a kábeltelevízió (Gál J. 2007), lehetővé teszi a háztartások műsoros jellel történő ellátását. Tevékenységei közé tartozik: a helyi szerkesztett műsorok készítése és közvetítése, kábelhálózaton történő hirdetések megjelenítése, valamint a Mezőhegyesi Városi Önkormányzat Képviselőtestületi soros üléseinek közvetítése. A szerkesztők feladata, a nézők objektív tájékoztatása a helyi eseményekről.

A mezőhegyesi *helyi kábeltelevíziós társaság* vagyoni helyzetének gazdasági elemzését végeztük el a 2003–2006 közötti időszakra vonatkozóan. „Az egyén, a társadalom, de akár az egész emberiség élettevékenységét tekintve sem találunk olyan elemeket, amelyeknek ne lennének gazdasági vonatkozásai” (Molnár 2003). Mielőtt a tényleges elemzésbe belekezdünk, tekintsük át a társaság alapításának körülményit, és az azóta eltelt időszak eseményeit.

A televíziós műsorok vezetékessé továbbítását kezdetben a Parabola Egyesület végezte, amely a belterületi lakosság összefogásával alakult meg. Célja a vevők szükségleteinek kialakítása volt (Ostrenga–Ozan–McIllhattan–Harwood 1992). Az egyesületre, mint nonprofit szervezetre is vonatkoznak a pénzügyi-számviteli előírások (Csákvári 1996), valamint a beszámolási kötelezettség (Tóth 1993).

Az egyesület kiépítette a településen a soros rendszerű kábel hálózatát, amely közel 860 lakást érintett az 1500 bekötési lehetőség közül. Az építésben a lakosság aktív társadalmi munkával vett részt. A cég bevételeit az üzemfenntartási díj képezte. A fizetőképes kereslet hiánya nem tette lehetővé a kábelhálózat külterületre történő kiépítését. A hálózat kiépítése csak a belterületet érintette. Az egyesület nagyobb volumenű fejlesztést, bővítést nem tudott végrehajtani, mert a nem megfelelő fizetési morál nem hagyott mozgásteret a fejlesztések megvalósítására. Ennek hatására az egyesület vezetősége és a tagság többsége úgy döntött az 1997. február 20-i közgyűlésen, hogy az egyesületi célok elérése más szervezeti formában eredményesebben valósítható meg. A megszüntetésről szóló döntés megszületett és ezen döntés figyelembevételével került sor az egyesületi vagyon ingyenes átadására Mezőhegyes Város Önkormányzat részére. Megalapították a Mezőhegyesi Városi Televízió Kht.-t, amelyet 2004-ben az önkormányzat eladott a Bács-Kábel Kft-nek.

A Mezőhegyesi Városi Televízió Kht. létrejöttkor, 1997-ben az alapítás törzsbetétje megegyezett a társaság törzstőkéjével. Az alapításkori törzstőke 1 240 eFt, amely 500 eFt készpénzbetétből és 740 eFt nem pénzbeli vagyoni betétből állt. Részletesen látható az 1. táblázatban.

1. táblázat. Az apport összetétele mennyiségben és értékben

Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Érték (eFt)
Szerkesztő magnó	db	1	117
Videó mixer	db	1	175
Editáló vezérlő	db	1	64
Kamera	db	1	220
Hangkeverő	db	1	106
CD lejátszó	db	1	18
Magnó deck	db	1	17
Videó magnó	db	1	23

Forrás: A Mezőhegyesi Városi Televízió.Kht. beszámoló

Törzstőke emelésére (3 000 eFt-ra) törvényi kötelezettség miatt került sor 2000. évben. A tőkeemelést 1 760 eFt értékű telek testesítette meg.

2004-ben tulajdonosváltás történt. Vajon hogyan hatott a társaság vagyoni helyzetére az értékesítése? Ennek kiderítésére végeztük vagyoni elemzést a 2003–2006 közötti időszakra vonatkozóan.

Anyag és módszer

A 2003–2006 közötti időszak mérlegeiből és eredménykimutatásaiból rendelkezésre álló adatok segítségével a társaság vagyoni helyzetének változását vizsgáltuk a teljesség igénye nélkül a következő mutatók segítségével: tőkeszerkezeti mutató, saját tőkenövekedési mutató, likviditási mutató... stb.

Vizsgálat

A vizsgált időszakban a mérleg főösszege az alábbiak szerint változott:

- 2003. évről 2004. évre 16,5%-kal nőtt,
- 2004. évről 2005. évre 29,3%-kal csökkent,
- 2005. évről 2006. évre 5,3%-kal csökkent.

A mérleg eszköz oldalán a befektetett eszközök aránya 2003. évről 2004. évre csökkent, majd 2005. évben jelentős (23,07%) növekedést mutatott. Az immateriális javak állománya jelentéktelen arányt képviselt, nem érte el az 1%-ot. Az immateriális javakat a szellemi termékek csoportja képviselte. A befektetett eszközök túlnyomó részét a tevékenységet szolgáló technikai berendezések, kamerák, szerkesztő- és keverőgépek alkották, valamint az a telek, melyet az alapító önkormányzat tőkeemelés címén apportként bevitt a Kht.-ba. A befektetett eszközök aránya 2006. évre újra csökkenést mutatott.

2. táblázat. Vagyonszerkezeti mutató és a befektetett eszközök aránya (2003-2006) (%)

Megnevezés	2003. év	2004. év	2005. év	2006. év
Vagyonszerkezeti mutató	96.16	61.81	158.22	146.24
Befektetett eszközök aránya	49.03	38.20	61.27	59.39

Forrás: A Mezőhegyesi Városi Televízió Kht. beszámoló

A forgóeszközök aránya 30–52%-os részt testesítettek meg az eszközök állományából. Készleteket év végére nem tartottak, anyagi lehetőségük csak negyedévi anyagbeszerzést

tettek lehetővé, amelyet felhasználtak (Ivanyos 1994), így készletállomány év végén nem áll rendelkezésre. A követelések az eszközök között jelentős nagyságot képviseltek, túlnyomó többségét a vevő követelések, azaz a távközlési szolgáltatásból eredő követelések alkották.

A pénzeszköz állomány 2006. évre jelentős csökkenést mutatott. A fizetési morál romlása, a nagy összegű kamerák beszerzése a likvid pénzeszközök teljes kimerüléséhez vezetett.

A mérleg forrás oldalán a saját tőke nagyságrendje 2003. és 2004. évben közel azonos volt, 2006. évre azonban csökkenést mutatott. A saját tőke aránya csökkenő mérvű volt évről évre, kivéve a 2005. évet. A saját tőkenövekedési mutató (Farkas–Körösni 1998), valamint a tőkeszerkezeti mutató szintén csökkenő tendenciát mutatott. Az eredménytartalék nőtt. A mérleg szerinti eredmény azonban drasztikus csökkenést – veszteség keletkezését mutatott. Céltartalékot nem képezett a Kht.

3. táblázat. Tőkeszerkezeti mutató, saját tőkenövekedési mutató, befektetett eszközök fedezettsége (2003–2006) (%)

Megnevezés	2003. év	2004. év	2005. év	2006. év
Tőkeszerkezeti mutató	389.29	339.48	445.21	152.24
Saját tőke növekedési mutató	439.77	488.97	371.60	260.23
Befektetett eszközök fedezettsége	162.28	198.77	133.27	101.63

Forrás: A Mezőhegyesi Városi Televízió Kht. beszámoló

A közhasznú társaságnál hátrasorolt és hosszulejártú kötelezettségek nem jelentkeztek. A rövid lejártú kötelezettségek állománya a szállítói kötelezettségek miatt áruszállításból és szolgáltatásnyújtásból, továbbá az egyéb rövid lejártú kötelezettségek növekedéséből változtak jelentős mértékben a 2006. évre.

4. táblázat. Likviditási mutató, készpénzlikviditás (2003–2006) (%)

Megnevezés	2003. év	2004. év	2005. év	2006. év
Likviditási mutató	249.39	276.3	211.14	102.43
Készpénzlikviditás	98.93	45.41	22.2	1.26

Forrás: A Mezőhegyesi Városi Televízió Kht. beszámoló

Az eladósodottság mértéke a növekvő kötelezettség állomány, valamint a csökkenő rendelkezésre álló pénzeszközök miatt emelkedő volt.

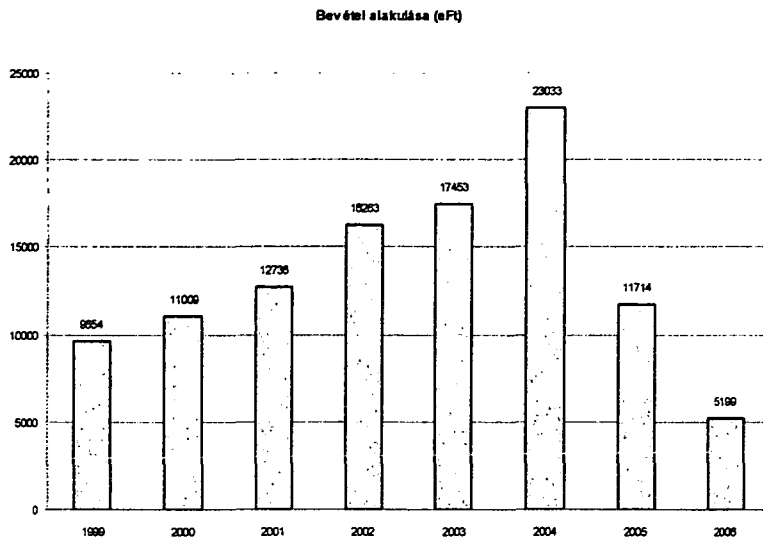
5. táblázat. Árbevétel arányos üzemi eredmény, tőkearányos adózott eredmény és az eszközhatékonyág (2003–2006) (%)

Megnevezés	2003. év	2004. év	2005. év	2006. év
Árbevétel arányos üzemi eredmény	8.37	7.62	-30.07	-64.28
Tőkearányos adózott eredmény	8.56	10.06	-31.59	-42.81
Eszközhatékonyág	6.81	.64	-25.80	-25.84

Forrás: A Mezőhegyesi Városi Televízió Kht. beszámoló

Az eredményhez viszonyított árbevétel (Copeland-Coller-Murrin 1999), saját tőke valamint teljes eszközállomány mutatói egyértelműen a cég jelentős hanyatlását mutatják.

A továbbiakban a cég *eredménykimutatásának elemzésével folytatjuk*. Az értékesítés nettó árbevétele 2003. évről 2004. évre 32%-kal növekedett, majd 2004. évről 2005. évre 51%-al csökkent, csökkenő tendencia volt jellemző a 2006-os évre is, melynek aránya további 44%. Tehát 2003. évről 2006. évre négy év alatt a csökkenés mértéke 29,79% volt.

1. ábra. az árbevétel alakulása (1999–2006) (eFt)
(Forrás: A Mezőhegyesi Városi Televízió Kht. beszámoló)

A költségek, ráfordítások értékéből a legmagasabb arányt az anyagjellegű ráfordítások képviselték 2006. évig. 2006-ban az anyagjellegű ráfordítások aránya 29,5%-kal csökkent, amely jelentős beszerzés csökkenés eredménye volt. Mindezek mellett a személyi jellegű ráfordítások aránya 30,87%-al nőtt. Az értékcsökkenési leírás 4% és 8%-os arány között mozgott. Az egyéb ráfordítás aránya 1% és 4% között változott.

6. táblázat. Ráfordítások alakulása

Költségek, ráfordítások megnevezése	Költségek, ráfordítások (eFt)				Költségek aránya (%)			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
Anyagjellegű ráfordítások	90 57	14 579	7 890	1901	54,65	68,07	51,76	22,26
Személyi jellegű ráfordítások	6 341	5 775	5 608	5779	38,26	26,96	36,79	67,66
Értékcsökkenési leírás	1 095	848	1 079	682	6,61	3,96	7,08	7,99
Egyéb ráfordítások	0	216	666	179	0,00	1,01	4,37	2,10
Rendkívüli ráfordítások	80	0	0	0	0,48	0,00	0,00	0,00
Összes ráfordítás	16 573	21 418	15 243	8541	100,00	100,00	100,00	100,00

Forrás: A Mezőhegyesi Városi Televízió Kht. beszámoló

Legelenyészőbb mértékű a rendkívüli ráfordítás, amely csak 2003. évben jelent meg. A mérleg szerinti eredmény 2003. évről 2004. évre kis arányú emelkedést mutatott, majd a következő évben 1 476 eFt pozitív eredményről –3 522 eFt-ra csökkent, amely 2006. évre hasonló nagyságrendű (–3 342 eFt) lett.

Összegzés

A tanulmány során láthattuk, hogy mind a mérleg, mind pedig az eredménykimutatás számadatait figyelembe véve, a Kht. 2004. évben történt értékesítése után a társaság eredményeinek jelentős visszaesése volt tapasztalható.

Irodalom

- Copeland, T.–Coller, T.–Murrin J.* (1999): Vállalatértékelés. Értékmérés és értékmaximalizáló vállalatvezetés. Panem Kft., Budapest.
- Csákvári Á.* (1996): Alapítványok és nonprofit szervezetek pénzkezelése, adományok elszámolása és nyilvántartása. NOVORG, Budapest.
- Farkas M.–Kőrösné Hegedűs A.* (1998): Vállalkozások könyvvizsgálati munkaprogramja. PERFECT, Budapest.
- Gál J.* (2007): A Kormányzati Ügyféltájékoztató Központ infologisztikai vizsgálata a lakosság szemszögéből, Agrár- és Vidékfejlesztési Szemle, 2. évf. 2. szám SZTE MGK, Hódmezővásárhely, 2007/2, pp. 189–194, ISSN 1788-5345
- Ivanyos A.* (szerk.): Vállalkozások gazdaságtana. PERFECT, Budapest.
- Molnár J.* (2003): Közgazdaságtan I., Mikroökonómia, Gödöllő.
- Ostrrenga, M.–Ozan, T.–McIlhattan, R.–Harwood, M.* (1992): The Ernst and Young Guide to total Cost Management. John Wiley and Sons, Inc.
- Tóth P.* (1993): Számvitel és pénzgazdálkodás. Mezőgazda Kiadó, Budapest.